

Dominicanen Huissen

3e zondag van Pasen

26 april 2020

Handelingen 2, 14.22-28; Lucas 24, 13-35

Bruno Wilderbeek ocs

1. Hoe kom je, broeders en zusters, na de catastrofe van Goede Vrijdag, de dood van Jezus aan het kruis, tot geloof in de levende Heer? Vorige week beluisterde wij het verhaal van Thomas die de niet zo toepasselijke bijnaam van de ongelovige kreeg. Want het geloof als dragend element in het menselijk leven, in de zoektocht van de mens kenmerkt zich immers door zowel perioden van twijfel, onzekerheid, van tastend zoeken, als perioden van hoop en vertrouwen. Geloof zoekt tastend zijn weg.

En ook vandaag lezen wij een verhaal waarin wij zien hoe de tocht van Emmaüsgangers een weg is van ongelof naar geloof. Naar geloof in de levende Heer. Lucas schrijft zijn verhaal voor mensen die de vraag stellen hoe je ogen voor de levende Heer opengaan en hoe de realiteit van zijn aanwezigheid kan worden ervaren. Mensen die het moeilijk hebben met de belijdenis dat Jezus leeft; zij vragen zich af langs welke weg die levende Heer dan wel te vinden is.

2. Wie wil begrijpen, wie tot inzicht wil komen, moet, zo lijkt het evangelieverhaal ons voor te houden, eerst stil worden, moet tot stilstand komen. Dat is wat onze maatschappij in deze tijd van crisis ook is overkomen. De maatschappelijk radertjes draaien veel langzamer en soms zelfs niet meer. Er is veel angst en onzekerheid over onze toekomst. Maar ook lijken velen tot de ontdekking, tot het inzicht te komen dat wij in onze hectische maatschappij veel verloren lijken te hebben. Naast alle problemen die zich voordoen zijn er ook nieuwe uitdagingen, nieuwe kansen. Zoals de krantenkoppen van afgelopen week doen vermoeden. 'Deze crisis kan het keerpunt zijn van te ver doorgeschoten globalisering' of ook 'Ik hoop dat er nu iets verandert, we konden zo toch niet verder?'

In het Emmaüsverhaal is er een moment waarin er een stilte valt. 'En zij bleven met somber gelaat staan'. Met deze woorden wordt ons verteld dat het reisgezelschap op weg naar Emmaüs tot stilstand komt. Er is een moment van zwijgen geweest. Even valt er een stilte. Zwijgen en stilte: ze kunnen terneer drukken en in de ruimte zetten. Ze kunnen opsluiten en isoleren. Een isolement dat velen van ons, met name veel ouderen, op dit moment terneer drukt. Zwijgen en stilte, ze kunnen ook verwachting en verlangen uitdrukken. Wat maakt het verschil? Of beter: wie maakt het verschil? Het is de stem van de vreemde Metgezel. Hij loopt mee, vergezelt, stelt de levensvraag, veroorzaakt het stilstaan en de stilte die er valt. De reizigers worden bevroegd en in hun loop gestoord. Door de bemoeienis van deze Vreemdeling. Hij zet de reizigers stil, maar Hij zet hen niet vast. Het sombere gelaat van de twee wordt in het gelaat van de Derde ontvangen en ontmoet. En dan de woorden van die Vreemdeling:

"O onverstandigen, die zo traag van hart zijt in het geloof aan alles wat de profeten gezegd hebben!" Nadat Lucas ruimte heeft gegeven aan vragen, twijfels en teleurstelling wordt nu de Schrift naar voren gehaald. Vanuit de Schriften wordt licht gebracht in de duistere en ergerniswekkende kruisdood. De Messias kon zijn heerlijkheid slechts binnengaan nadat hij God tot in de uiterste vervreemding van lijden en dood had beleden.

3. De gebeurtenissen die het einde van het leven van Jezus bepaalden worden verbonden met de Paaservaring. Op Witte Donderdag hebben wij een mandaat, een opdracht gekregen: deel je leven met elkaar zoals Ik jullie heb voorgedaan. Blijf dit doen om mij te gedenken, hebt elkander lief. Wees brood, word brood voor elkaar en je zult leven!

'Hij nam het brood, sprak de zegen uit, brak het en reikte het hun toe'.

De heilige monnik-paus Gregorius de Grote (gestorven in 604) geeft in een van zijn preken een aanwijzing hoe wij het evangelie van vandaag mogen verstaan. De Emmaüsgangers herkennen Jezus aan het breken van het brood. “Niet bij het aanhoren van Gods geboden werden zij verlicht, maar pas bij het uitvoeren daarvan gingen hun de ogen open. Er staat immers geschreven: ‘Niet de hoorders van de wet zijn rechtvaardig in Gods ogen; alleen de onderhouders van de wet zullen gerechtvaardigd worden’ (Rom. 2,13). Wie dus wil begrijpen wat hij heeft gehoord, moet zich haasten om het gehoorde in praktijk te brengen. Want de Heer werd niet herkend toen Hij sprak, maar Hij liet zich kennen toen men Hem een maaltijd aanbood.”

4. Als antwoord op de vraag waar de levende Heer kan worden ontmoet, wijst Lucas zijn gelovigen op de Schrift en de Eucharistie als bevoorrechte ontmoetingsplaatsen. Des te pijnlijker is het dat wij als geloofsgemeenschap die eucharistische ontmoetingsplaats in deze crisistijd moeten missen. Wij ervaren met z'n allen hoe pijnlijk de afstand zijn kan wanneer ons het bijeenzijn in het breken en delen wordt ontzegd. Juist in de eucharistie zijn mensen fysiek bijeen om brood en wijn met elkaar te delen. Misschien worden wij daarom als geloofsgemeenschap juist nu meer dan ooit opgeroepen tot verantwoordelijkheid bij afwezigheid, een oproep om tot geloof te komen. Door in onze belijdenis van dag tot dag de gedachtenis aan de weg van dood en opstanding die Jezus ging levend te houden. Door ook buiten onze samenkomsten een tastbare wereld oproepen die niet alleen spreekt over zichzelf, maar verwijst naar God.

5. Een wereld die verwijst. En wat je dan ziet, is meer dan wat het is. “Nu gingen hun de ogen open en zij herkenden Hem, maar Hij verdween uit hun gezicht”. Door het zichtbare naar het onzichtbare; verbinding van het tijdelijk met het eeuwige, van het menselijke met het goddelijke. Sacrament noemen wij dat: werkzaam teken van Gods heil en genade. Gods genade wordt zichtbaar, hoorbaar, voelbaar. Met Pasen vieren wij dat Christus het eerste en grootste sacrament is. Hij is het oersacrament. De theoloog Edward Schillebeeckx sprak over Christus als ‘het sacrament van de Godsontmoeting’. Mensen kunnen God doorschijnen. Rakelings nabij...onzegbaar nabij... anderhalve meter hoeft dan geen onoverkomelijke afstand te zijn. Jezus, de Verrezene, doorschijnt God. Bij uitstek ‘afdruk’ van Gods hand in de mens, bij uitstek sacrament van de goddelijke waardigheid van de mens. Dat inzicht wordt vruchtbaar in de paaservaring van de Emmaüsgangers, van de leerlingen. En ook wij worden uitgenodigd dat inzicht vrucht te laten dragen. Hoe dan? Wie dus wil begrijpen wat hij heeft gehoord, moet zich haasten om het gehoorde in praktijk te brengen. Keren wij terug naar Witte Donderdag. Naar het mandatum, naar de opdracht die Jezus zijn leerlingen gaf. Wast elkaar de voeten! Leef in liefde met elkaar tot mijn gedachtenis en maakt zo in uw daden waar dat leven delen is.